

1. Określenie sakramentu kapłaństwa.

Sakrament kapłaństwa (święcenie kapłańskie) jest to sakrament Nowego Prawa, ustanowiony przez Chrystusa Pana. W sakramencie tym udzielona zostaje duchowa władza i dana łaska do sprawowania w należyty sposób Eucharystii oraz innych posług kościelnych.

2. O różnych stopniach święceń.

Urząd kościelny, przez Boga ustanowiony, sprawowany jest w różnych stopniach święceń przez tych, którzy od starożytności już noszą nazwę biskupów, prezbiterów i diakonów.

a. Biskupi

Sobór święty uczy, że przez konsekrację biskupią udziela się pełni kapłaństwa, która zarówno w tradycji liturgicznej Kościoła, jak i w wypowiedziach świętych Ojców nazywana jest najwyższym kapłaństwem bądź pełnią świętego posługiwania. Sakra biskupia przynosi, wraz z urzędową funkcją uświęcania, również funkcję nauczania i rządzenia; funkcje te jednak z natury swojej mogą być wykonywane tylko w hierarchicznej wspólnotcie z Głową Kolegium (Papieżem) i z jego członkami (biskupami). Z tradycji bowiem, która ujawnia się szczególnie w obrzędach liturgicznych i w praktyce Kościoła, zarówno Wschodniego jak i Zachodniego, widać wyraźnie, że przez włożenie rąk i przez słowa konsekracji udzielana jest łaska Ducha Świętego i wyciskane święte znamię, tak że biskupi w sposób szczególny i dostrzegalny przejmują rolę samego Chrystusa Mistrza, Pasterza i Kapłana, i w Jego zastępstwie działają. Zadaniem

biskupów jest przez sakrament kapłaństwa przybierać nowych wybrańców do grona biskupiego.

b. Prezbiterzy

Prezbiterzy, choć nie posiadają szczytu kapłaństwa i w wykonywaniu swej władzy zależni są od biskupów, związani są jednak z nimi godnością kapłańską i na mocy sakramentu kapłaństwa, na podobieństwo Chrystusa, najwyższego i wiekuistego Kapłana, wyświęceni są, aby głosić Ewangelię, być pasterzami wiernych i sprawować kult Boży jako prawdziwi kapłani Nowego Testamentu.

Prezbiterzy bowiem przez święcenia i misję otrzymaną od biskupów zostają wyniesieni do służenia Chrystusowi Nauczycielowi, Kapłanowi i Królowi, uczestnicząc w Jego posłudze, dzięki której Kościół, tutaj na ziemi, nieustannie rośnie jako Lud Boży, Ciało Chrystusa i Świątynia Ducha Świętego.

c. Diakoni

Na niższym szczeblu hierarchii stoją diakoni, na których nakłada się ręce nie dla kapłaństwa, lecz dla posługi. Umocnieni bowiem łaską sakramentalną, w posłudze liturgii, słowa i miłości służą Ludowi Bożemu, w łączności z biskupem i jego kapłanami.

3. Elementy znaku sakramentalnego.

Elementem materialnym (materia) sakramentu kapłaństwa jest jedno włożenie rąk. Elementem formalnym są słowa, ustalone przez Kościół, które oznaczają skutki sakramentalne, mianowicie władzę święcenia i łaskę Ducha Świętego.

a. Diakonat.

Przy święceniu diakonów materiałą jest włożenie przez biskupa, w milczeniu, rąk na każdego z przystępujących do święceń. To włożenie rąk dokonuje się przed rozpoczęciem przez biskupa modlitwy konsekuracyjnej. Słowa tej modlitwy, podane niżej, stanowią sakramentalną formę święceń diakonatu i z natury należą do ważności aktu święceń: „Prosimy Cię, Panie, ześlij na nich Ducha Świętego, aby ich umocnił siedmiorakim darem Twojej łaski do wiernego spełnienia obowiązków Twojej służby”.

b. Prezbitera.

Przy święceniu prezbiterów materiałą jest również włożenie rąk przez biskupa na każdego z przystępujących do święceń. To włożenie rąk dokonuje się w milczeniu, przed rozpoczęciem modlitwy konsekuracyjnej. Podane niżej słowa modlitwy stanowią sakramentalną formę święceń prezbiteratu: „Prosimy Cię, Ojczy wszechmogący, daj tym sługom swoim godność kapłańską; odnow w ich sercach Ducha świętości, aby wykonywali otrzymany od Ciebie urząd drugiego stopnia i aby przykładem swojego postępowania pociągali innych do poprawy obyczajów”.

c. Biskupstwo

Wreszcie przy konsekracji biskupa materiałą jest włożenie rąk przez konsekrujących biskupów, albo przynajmniej przez konsekratora głównego, na głowę elekta. To włożenie rąk dokonuje się w milczeniu, przed rozpoczęciem modlitwy konsekuracyjnej. Formą sakramentalną konsekracji biskupiej są słowa: „A teraz wylej na tego wybrańca tę moc, która jest od Ciebie, Ducha ochoczego, którego udzieliłeś umiłowanemu Synowi Twojemu Jezusowi Chrystusowi, a którym On obdarzył Świętych Apostołów, którzy tworzyli Kościół w poszczególnych miejscach, jako Twoje sanktuarium na chwałę i niekończącą się sławę Twego imienia”.

4. O skutkach sakramentu kapłaństwa.

O skutkach już częściowo była mowa wyżej. Na tym miejscu trzeba zaznaczyć, że sakrament ten wyciska na duszy znak (charakter) duchowy, niezniszczalny, który upodabnia przyjmującego sakrament do Chrystusa Kapłana i udziela władzy konsekrowania, ofiarowywania i udzielania Ciała i Krwi Pańskiej oraz przygotowywania Mistycznego Ciała Chrystusowego, czyli wiernych, na przyjęcie Eucharystii, zwłaszcza przez sprawowanie sakramentów i głoszenie słowa Bożego. Ten charakter sakramentalny sprawia, że święceń otrzymanych w sposób ważny nie wolno powtarzać, a kto je otrzymał, nie może z powrotem stać się człowiekiem świeckim.

Łaska, udzielona przez sakrament kapłaństwa, jest łaską uświęcającą drugą, kapłaństwo bowiem jest sakramentem „żywych” i powinno być przyjmowane przez człowieka znajdującego się już w stanie łaski; łaska zaś właściwa temu sakramentowi (sakramentalna) daje człowiekowi specjalną siłę do spełniania obowiązków podjętych oraz specjalne prawo do stosownych pomocy w razie potrzeby.

5. O podmiocie sakramentu kapłaństwa.

Do ważnego przyjęcia tego sakramentu są wymagane trzy warunki.

Na podstawie prawa Bożego sakrament ten mogą przyjąć tylko żyjący mężczyźni. Przystępujący do tego sakramentu powinien być ochrzczony i wreszcie, gdy chodzi o człowieka dorosłego, przystępujący do święceń powinien posiadać wyraźną intencję przyjęcia sakramentu kapłaństwa.

6. O szafarzu sakramentu kapłaństwa.

W sposób ważny może udzielić sakramentu kapłaństwa każdy biskup, który jest konsekrowany w sposób ważny. W sposób zaś godziwy może udzielić tylko biskup będący biskupem tego, którzy przystępuje do święceń, albo biskup przezeń delegowany.

Kto jest szafarzem sakramentu święceń?

Szafarzem sakramentu święceń jest biskup. Tylko on może wyświęcać prezbiterów lub diakonów. Przy udzielaniu sakramentu święceń biskupich celebransowi musi towarzyszyć przynajmniej dwóch innych wyświęconych biskupów, a na udzielenie święceń zgodzić się musi biskup Rzymu.

Jak wyświęcony kapłan uczestniczy w posłudze Chrystusa?

Wyświęcony kapłan uczestniczy w posłudze Zbawiciela w sposób szczególny, gdyż został powołany do głoszenia Ewangelii i budowania Ciała Chrystusa. Dlatego podczas udzielania święceń biskupich główny celebrans pyta biskupa elekta o jego posługę. „Prastary zwyczaj Ojców nakazuje, aby biskupowi elektowi zadać w obecności całego ludu pytanie o jego wolę podtrzymywania wiary i wiernego spełniania swoich obowiązków. Czy jesteś gotów jak troskliwy ojciec podtrzymać Lud Boży i prowadzić go drogą zbawienia, we współpracy z prezbiterami, którzy dzielą twoją posługę?”

W jaki sposób wyświęcony kapłan wyraża swoją wolę służenia Ludowi Bożemu?

Kapłan wyraża swoją wolę służenia Ludowi Bożemu podczas przyjmowania sakramentu

święceń, odpowiadając na pytanie celebransa. Ponadto w Kościele Łacińskim wyświęcany ksiądz zobowiązuje się żyć w celibacie.

Celibat nie wiąże się z istotą kapłaństwa, ale staje się znakiem nowego człowieczeństwa, które jest dziełem Chrystusa, dokonany przez Ducha Świętego: człowieczeństwa tych, „którzy ani z krwi, ani z żądz ciała, ani z woli męża, ale z Boga się narodzili” (J 1,13). Celibat pomaga także kapłanom przyłączyć do Chrystusa całym sercem i przez Niego służyć Bogu i ludziom.

Czy wszyscy wyświęceni kapłani zobowiązani są do celibatu?

Wszyscy wyświęceni kapłani mają obowiązek zachowywać celibat z wyjątkiem diakonów, którzy byli żonaci w momencie przyjmowania święceń. Zgodnie z tradycją dyscypliny w Kościele, żonaty diakon, który stracił żonę, nie może powtórnie wstąpić w związki małżeńskie.

W jaki sposób lud wspiera wyświęconych kapłanów?

Kapłani służą Ludowi Bożemu, zaspokajając jego potrzeby, dlatego na każdym chrześcijaninie ciąży obowiązek „wspierania Kościoła”. Wsparcie to wyraża się przede wszystkim poprzez służbę Kościołowi w miłości Boga i bliźniego. Przejawia się ono także zarówno duchowym, jak i materialnym wspomaganie kapłanów.

Pisząc o cnotach księży, papież Paweł VI zaznaczył, że „wszyscy wierni powinni zachęcać swoich ojców w Chrystusie do przewycięzania wszelkich trudności napotkanych podczas spełniania obowiązków kapłańskich... a przez swą przyjaźń pełną ciepła i poświęcenia przyczynią się ogromnie do wspierania kapłanów Kościoła” (*Sacerdotalis Caelibatus*).

Co to jest ofiara na Mszę świętą?

Ofiara na mszę jest zwyczajowym datkiem, który zobowiązuje księdza do ofiarowania owoców mszy w intencji donatora, czyli tego, za którego jest ona sprawowana. Zwyczaj ten doprowadził

w przeszłości do nadużyć, ale nadal pozostaje przypomnieniem obowiązku wspomagania kapłanów. Ofiara służy także jako pieniężny równoważnik dawnych darów chleba i wina.

Zwyczajowo księżom przekazuje się również ofiary z okazji udzielenia chrztów, małżeństw i przewodniczenia pogrzebom, choć biedni, których na to nie stać, nie są zobowiązani do złożenia takowych ofiar. Ksiądz nie może ani bezpośrednio, ani poprzez aluzje domagać się żadnego wynagrodzenia za sprawowane przez siebie posługi, bez względu na przyczyny i okoliczności. Mimo to może spodziewać się materialnego wsparcia od wiernych, którym służy.